

24 -
P. n. Knjižnica Zg. dr. za L. L.
Koroška c. 10
(Dolen. ul.)
Maribor

Poštnina v državi SHS pavšalirana.

Posamezna številka stane 60 vinarjev.

Naročnina listu:
Celo leto . . . K 50—
Pol leta . . . „ 26—
Četrt leta . . . „ 13—

Zunaj Jugoslavije:
Celo leto . . . „ 66—

Posamezne številke
na štirih straneh 60 v.

Uredništvo i. upravnništvo:
Maribor, Koroška ulica
št. 5. — Telefon št. 220.

STRAZA

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Inserati ali oznanila
se računajo po K 1.80
od enoredne petitvrste
pri večkratnih oznanilih
popust.

„Straža“ izhaja v pon-
deljek, sredo in petek.
Rokopisi se ne vračajo.

Z uredništvom se more
govoriti vsak dan od
11. do 12. ure dopoldne.

81. številka.

Maribor, dne 28. julija 1920.

Letnik XII.

Kaj dela italijanski zastopnik?

Pri ententarskih komisijah, ki imajo določati meje naše države, se nahaja tudi zastopnik italijanske vlade. Našemu ljudstvu pa to nikakor ne gre v glavo in povprašuje začeneno, kaj ima pri tem opraviti Italijan? Komisija mora biti ugledna korporacija, ki že z imeni svojih mož jamči, da bo ravnala pošteno in nepristransko. Takega zaupanja do zastopnika italijanske vlade pa ne more — po dogodkih, ki so se vršili v Splitu, v Trstu in drugod — imeti nobeden Jugosloven več. Navzočnost laškega delegata diskreditira celo komisijo, vsi ukrepi, ki bodo storjeni s sodelovanjem Laha, bodo sprejeti od naše strani z nezaupljivostjo. Dosedanje postopanje italijanske vlade je bilo nam neprestano sovražno in škodljivo. Podpirala je dosledno vsakega našega nasprotnika, gledala samo, kako bi nam škodovala. Poleg drugih dejanj moramo tudi v prvi vrsti nji pripisati, da smo izgubili Spilje in Radgono in da imamo na Koroškem glasovanje. Če je že poprej celo njeno postopanje bilo dokaz, da je Italija naša načelna in neizproсна nasprotnica, so dogodki zadnjih dni v primorskih mestih dokaz, da se v sovraštvu do nas ne boji poseči tudi po najbolj zločinskih sredstvih. Laška vlada je prvi in glavni krivec teh dogodkov, ne samo, ker jih ni preprečila in nalašč ni marala preprečiti, ampak tudi, ker jih je sama povzročila in dala zločincem potuho in pokroviteljstvo. Sedaj se pa v ententni komisiji šopiri zastopnik ravno iste zločinske vlade! S tem je naše zaupanje do komisije omajano, njen ugled ponižan, in vsled tega tudi njeni ukrepi ne bodo imeli potrebne avtoritete. Dolžnost naše vlade je, da pove dotičnim komisijarjem, da mi

ne bomo trpeli laškega kalabrezarja kot našega sodnika, ako ga pa ententa hoče držati, naj se nikar ne čudi, če njeni ukrepi in odloki ne bodo imeli prave avtoritete.

Po najprimitivnejšem pravnem naziranju spada zločinec na zatožniško klopo, ne pa med sodnike, ali pa med zagovornike. Laška vlada je zločinec — kriva je v glavni meri vseh dogodkov, ki so se vršili v primorskih mestih. Njeno mesto je torej zatožna klopa pred sodbo narodov. Sedaj hoče po svojem zastopniku igrati vlogo sodnika med nami in Nemci, a obenem igra tudi z vsemi sredstvi, ki so ji na razpolago, usodo zagovornika Nemcev. Vsak obtoženec ima pravico, da odkloni sodnika, o katerem ima povod za sumnjo, da je pristranski. Italijani pa celo nič ne taje, da so pristranski, bahajo se s tem, grozijo, obenem pa hočejo biti naši sodniki in zagovorniki nasprotne stranke obenem!

Italijani so edina država, ki naše države še ni priznala. Noče nas poznati, zaničuje nas, najraje bi, da bi nas ne bilo, obenem se pa hoče vtikati v naše zadeve, nam škodovati. Če nas ne pozna, tudi nima ničesar iskati pri nas. Pusti naj nas pri miru, laški zastopnik naj se ne suče po komisijah, ki obravnavajo našo zadevo. Če nima sam toliko razuma, da bi spoznal, kako netaktna, neopravičena in nelogična je njegova vloga, naj mu to povedo drugi, pred vsem naj to pove vsiljivcu naša vlada. Če ne razume lahkega migljaja, naj mu pove bolj krepko, toliko, da bo razumel in odšel tja, kjer cveto pomaranče, nas pa pustil pri miru.

Demokrati zopet proti ženski volilni pravici in proti kmetu.

Akoravno smo prepričani, da bo sedanja vladna kriza prej kot slej prešla v sestav koncentracijskega kabineta, je vendar naša dolžnost, da pribijemo par demokratskih zahtev, ki bodo zavlekli krizo.

Demokrati so poleg že objavljenih zahtev za vstop v zopetno koncentracijo dvignili v ospredje: odpravo ženske volilne pravice, ki je že potrjena in zasigurana v občinskem volilnem redu za Slovenijo. S to novo zahtevo, ki je nemogoča in izključena, so demokrati zopet dokazali svoj laži-demokratizem, ter strah pred volitvami in našo SLS. Že tedaj, ko je glavni zagovornik ženske volilne pravice, dr. Josip Hohnjec, tako sijajno govoril za to demokratsko pravo v narodnem predstavništvu, so izjavili nekateri demokrati po Hohnjčevem med odobravanjem poslušanjem govoru: „Tako bi morali govoriti mi (demokrati).“ S to izjavo v parlamentu so demokrati sami priznali, da je zahteva ženske volilne pravice zares demokratska potreba sedanje dobe. Ako zahtevajo sedaj demokrati naenkrat ukinjenje občinskega volilnega prava za naše vrlo slovensko ženstvo, kažejo s to zahtevo svoje nesoglasje glede udejstvitve ženske volilne pravice, ki nosi pečat demokratizma, pa je ravno za demokrate znamenje političnega propada. Na eni strani priznanje potrebe uvedbe ženske volilne pravice, na drugi strani pa zahteva ukinjenja tega že pravomočno podeljenega prava iz strahu političnega poraza, je pač najboljši dokaz, kako malo moči in politične samozvesti da se še skriva za demokratsko stranko. Napram tej demokratski zahtevi pa je in ostane naše geslo in boj: Kar smo našemu ženstvu enkrat priborili in podelili v znak hvalečnosti za narodno državno delo, v tem ne bomo odnehali niti za las!

Druga taka zahteva demokratov, kateri se mora upreti na vso moč parlamentarna zajednica, je: vprašanje izvoza naše nove žetve. Ves ta izvoz bi radi demokrati porinili zopet v roke bank in kapita-

listov na škodo našega kmeta. Kratko in malo, demokrati bi zopet radi uvedli ono dobičkanje in trgovanje z dobičkanosnimi izvoznicami, kot je cvetelo na našo državno škodo za trgovskega ministromvanja dr. Kramerja in deželnega paševanja dr. Žerjave. S to zahtevo je demokratska stranka zopet sama priznala, da je stranka bank in kapitalistov, katerih je strah, da bi se izvoz nove žetve ne uravnal v izgubo kapitalistov in pripomogel državi sami do tožadnega dobička. Tej izvozni zahtevi demokratov pač ne morejo pod nobenim pogojem pritrditi radikale in naš Jugoslovanski klub, ki zastopata korist in dobrobit našega „malega človeka“ kmeta, katerega bi radi demokrati oškodovali, da okoristijo, potolažijo in utešijo nenasiitljive kapitalistične želje svojih strankarskih pristašev. Da se je upala priti politična stranka demokratov s svojo kapitalistično izvozno zahtevo ravno v sedanjih časih, ko vse kriči po socializaciji, ko se vse zavzema za gmotno povzdigo doslej od kapitalizma tlačnega in izmoghavanega malega človeka, je škandal. To škandalozno zahtevo naših liberalcev si mora zapomniti za dan volitev naš mali človek — kmet.

S protidemokratskima zahtevama: odprava občinske ženske volilne pravice za Slovenijo in izvoz v prid kapitalizma, si je naš jugoslovanski liberalizem škodoval le samemu sebi. Z zahtevo teh dveh točk pa so demokrati razkrili tudi svojo rak rano: nedemokratizem in umazano kapitalistično plat svoje stranke, ki se upira le na nekaj zaslepljene inteligence in na naše glavne pijavke — kapitaliste, katerim je pa strankarska pripadnost le dobičkaželjnost in dobičkanosnost.

Politično orožje demokratstva: strah pred volitvami, zavlačevanje krize in kapitalizem. Naš boj proti temu nedemokratskemu orožju je in ostane: Ljudsko pravo, dobrobit in korist vseh stanov!

LDU Beograd, 26. julija. Današnji sestanek obeh velikih parlamentarnih skupin, namreč z ene strani dr. Vesniča in dr. Ninčiča in z druge strani dr. Draškoviča in Pribičevića, ki je trajal tri in pol ure, je dovedel do gotovih zaključkov, toda še ne do definitivne odločitve o pogojih za vstop v koncentracijsko vlado. Pogajanja se bodo jutri zjutraj nadaljevala. Razpeloženje je večinoma optimistično ter se v kompetentnih krogih nadeja, da se bo dr. Vesniču

do 1. avgusta gotovo posrečilo, sestaviti koncentracijsko vlado.

V zadnji „Straži“ smo poročali, kako pretirane zahteve da stavijo demokrati kot pogoj za vstop v vlado, kakor odprava že podeljene ženske volilne pravice in izročitev izvoza letošnje žetve bankam in trgovcem. Glede prostega izvoza so vendarle tudi demokrati uvideli, da s to zahtevo preveč ščiti kapitalizem, radi tega pa sedaj tudi izjavljajo, da tudi oni sami niso za čisto prosti izvoz. V kolikor so popustili glede izvoznine, pa so poskočili v svojih zahtevah pri rekonstrukciji pokrajinskih vlad. V vseh pokrajinskih vladah zahtevajo zdaj demokrati notranje zadeve in prosveto. Največje težkoc pri reševanju vladne krize bo ravno vprašanje pokrajinskih vlad, ker je dosežen že tudi delni sporazum v vprašanju agrarne reforme.

Iz vseh dosedanjih pogajanj med parlamentarno zajednico in demokrati je jasno razvidno, da stavijo demokrati tako pretirane zahteve edinole v nađi, da bi razbili koncentracijo in bi oni sestavljali potem vlado iz svojih pristašev in po svojem kopitu.

Beograjski politični krogi so tudi mnenja, da pri vseh teh pogajanjih za sestavo nove koncentracije igra dr. Vesnič preslabotno svojo vlogo kot posredovatelj med strankami. Govori se celo, da bo Vesnič po treh dneh, ako mu ne bo uspela koncentracija, vrnil svoj mandat regentu.

Razne vesti, ki krožijo po Beogradu, znajo povedati o pohodu rumunskega kralja v Beograd. Nekateri spravljajo ta obisk v sklep vojaške zveze med Jugoslavijo in Rumunijo, ki je v velikem strahu in trepetu pred rusko sovjetsko armado. Rumunski poslanik v Beogradu pa izjavlja, da ni njemu ničesar znanega o prihodu rumunskega kralja v Beograd. Če bo prišel kralj v Beograd, bo prišel inkognito.

Med jugoslovanskim zastopnikom dr. Trumbičem in italijanskim zunanjim ministrom Storzo so se vršili razgovori v Spai, vendar do tožadnih pogajanj ni prišlo. Italija za enkrat ne more začeti oficijelnih pogajanj glede reškega in jadranskega vprašanja radi preveč zamotanih italijanskih notranjih razmer; na drugi strani so pa tožadni porazgovori sedaj onemogočeni radi vladne krize v Beogradu.

Radgono so izpraznile naše vojaške in civilne oblasti 26. t. m. Vzrok, da smo tako hitro izpraznili Radgono, je po izjavi ljubljanske vlade v dejstvu, ker so naše čete zasedle apasko kotlino in ker je podala avstrijska vlada izjavo, v kateri zagotavlja nemoteni tranzitni promet skozi Radgono.

LDU Beograd, 25. julija. Minister za zunanje posle je izjavil, da se naša kraljevina ne nahaja več v vojnem stanju z avstrijsko republiko. Mir je bil sklenjen dne 16. julija, ko je bila ratificirana saintgermanska mirovna pogodba.

LDU Beograd, 26. julija. Ker je stopila v veljavo saintgermanska mirovna pogodba, je kraljeva vlada odredila v izvrševanju določb omenjene pogodbe, izprazniti krajev, ki pripadajo Avstriji in hkrati zasedbo onih delov, ki so prisojeni naši kraljevini. Za ozemlja, katerih meje niso z vidnimi znaki označene, je določena posebna komisija, ki bo zaznamovala meje an kraju samem. Izpraznjenje in zasedba se bosta začasno vršili v sporazumu z dunajsko vlado. Vse druge vesti glede tega so neresnične in tendenčne.

LDU Beograd, 26. julija. Kakor doznava tukajšnji presbiero, odpotujeje v kratkem iz Jugoslavije vse francoske misije, ki se še nahajajo tukaj.

LDU Vetrinj, 26. julija. Danes je publicirala plebiscitna komisija proklamacijo prebivalcem koroškega glasovalnega ozemlja, v kateri javlja svoj prihod, naglašajo načelo spoštovanja ljudske volje ter priporoča red in mir. Plebiscitna komisija izjavlja, da jamči za svobodno in neodvisno glasovanje ter obljublja nepristransko, pravično postopanje. — Slovenci ta načela pozdravljamo z veseljem, ker nam je ob njih uveljavljanju zmaga zagotovljena.

LDU Ljubljana, 25. julija. Po vsej Sloveniji, posebno še na Koroškem, postaja agitacija in razburjenost radi nakane entente, da se odpravi demarkacijska črta med plebiscitnim pasom A in B na Koroškem čimdalje večja. Povsod se prirejšajo shodi, sestanki in predavanja, na katerih se dokazuje neu-

Politične vesti.

Jugoslavija.

Pogajanja glede vladne krize so že nekaj dni vedno na istem mestu. Glavni vzrok, da so pogajanja zastala, je regentov obisk pri kralju Petru. Kakor hitro se povrne regent v Beograd, se bodo pogajanja zopet začela.

mesnina in nevarnost te nakane. Vsi listi pozivljajo vlado, naj absolutno ne odneha in ne pristane na odpravo demarkacijske črte. Slovenski listi prinašajo dnevno članke, ki govore v istem smislu.

Konferenca v Spai.

Konferenca v Spai je razdelila vojno odškodnino na sledeči način: Od nemške vojne odškodnine dobijo Angleži 22%, Francozi 52%, Italija 10%, Japonec 0.75%, Belgija 8%, Portugalska 0.75%; ostanek 6% se razdeli med Grčijo, Rumunijo, Jugoslavijo in ostale države, ki imajo pravico do odškodnine. Od vojne odškodnine, ki jo plačajo Avstrija, Madžarska in Bolgarija in svota, ki jo plačajo iz bivše Avstro-Ogrske nastale države za svoje osvobojenje, se razdeli tako-le: eno polovico dobi: Francija, Anglija, Belgija, Portugalska in Japonska; od druge polovice pa Italija 40%, ostalih 60% pa se razdeli med Grčijo, Rumunijo, Jugoslavijo in ostale države, ki imajo pravico do odškodnine. Svoj čas so nam obljubili Angleži in Francozi 6%, pozneje 5%, a zdaj bomo prejeli toliko kakor — nič.

Italija.

Italijani bimirali zapustiti po senžermenski mirovni pogodbi Koroško. Res, bilo je tudi opaziti pred nekaj dnevi, da nameravajo z odhodom, a naenkrat so dobili ojačenja. Nekaj italijanskih čet je celo odkorakalo bliže proti demarkacijski črti: Italijani trosijo vest, da bodo ostali na Koroškem do konca plebiscita, da ščitijo Nemce pred Jugoslavi.

Poljska.

Rusko vrhovno poveljništvo je odločilo, da naj prekoračijo poljski mirovni odposlanci rusko bojno črto 30. t. m. na cesti Baranoviči—Brest-Litovsk. Približajo se naj z belo zastavo, na kar bodo poljski odposlanci odpeljani v Baranoviči, kjer se bodo sestali z ruskimi delegati.

Dnevne vesti.

Regentov odposlanec na orlovskem taboru. Za odposlanca Nj. Kr. Visočanstva prestolonaslednika na orlovskem taboru v Mariboru je določen polkovnik Mladen Bogičević.

Bisernika g. celjskega opata sta pozdravila na dan jubileja med drugimi prevzvišeni škof g. dr. Napotnik, katerega pozdravno pismo se je prečitelo javno s pridržnice celjske farne cerkve, brzojavno čestitko je poslal g. opatu tudi ljubljanski vladika dr. Jeglič. Celjski g. opat se je brzojavnim potom zahvalil za pozdravno pismo mariborskemu vladiki, nakar mu je škof odbrzojavil: „Jubilarnu in častilem iskrena hvala za prijazni spomin. Vsemogočni povrni ljubezen in potrdi obljube. Nebeški blagoslov z nami vsem. Mihael, knezoškof.“

Duhovniška sprememba. K Sv. Magdaleni v Maribor je prestavljen za kaplana č. g. Pavel Živornik, ki je doslej kaplanoval v Ljutomeru. Od Sv. Magdalene odide za župnika v Makole č. g. Franc Segula.

Velik manifestacijski shod v Velikovu na Koroškem se je vršil preteklo nedeljo. Na zborovanju kjer so zborovalci z vso odločnostjo protestirali proti ukinjenju demarkacijske črte med A in B cono, so govorili župnik Arnuš, dr. Müller, dr. Ravnik in kmetsko dekle Prušnikova iz Zelezne kaple. Shoda se je med navdušenjem za Jugoslavijo udeležilo samo iz Velikovškega okraja nad 10.000 udeležencev in po večini moških. Enak protestni shod kot v Velikovu se je vršil istega dne v Borovljah. Obe sijajni zborovanji ste dokazali, da ne bo nič z ukinjenjem demarkacijske črte in da nam je posest Koroške zagotovljena kljub vsem spletkam, katere mečejo med svet Nemci s pomočjo Italije.

Pozdravljamo! Na Koroško došla komisija za ljudsko glasovanje je izdala oklic na koroško prebivalstvo, v katerem naznanja svoj prihod, naglašajoč spoštovanja ljudske volje ter priporoča red in mir. Komisija izjavlja, da jamči za svobodno, neodvisno glasovanje ter obljublja nepristransko in pravično postopanje. Z radostnim srcem pozdravljamo ta načela, ker vemo, da nam je zagotovljena zmaga, ako se bodo uveljavila.

Koroška glasovalna komisija in knez Borghese. Na Koroškem je nastopila takozvana glasovalna komisija, katero tvorijo trije možje, zastopniki takozvanih treh velikih držav: Anglije, Francije in Italije. Amerikanskega manjka. Laški zastopnik se imenuje knez Borghese. Odkar je ententa privolila, da so Lah zasedli naše Primorje, odkar je uvedla na Koroškem, kjer je ljudstvo najbolj nezrelo, glasovanje, katerega odredka na Primorju, kjer je najbolj zrelo, odkar trpi molče taka grozodejstva, kakor so se vršila v Trstu — je naše zaupanje v njeno pravičnost in poštenost popolnoma omajano. Tega nezaupanja ni mogoče odstraniti s papirnati proklamacijami sklenjenimi iz bombastičnih fraz. In takih bombastičnih fraz najdemo v proklamaciji, s katero naznanja svoj nastop, obilo. Pravijo, da so prišli, da nadzorujejo „delo modrosti in pravičnosti“ (namreč plebiscit, ki je po našem mnenju neumnost in krivica), vsaj pri takih razmerah, kot na Koroškem. Nekaj drugega bi bilo, ako bi ga odredili na Primorskem). — Dalje pravijo: Zelimo, da vam takoj ob svojem prihodu naglasimo važnost plemenitih načel ljudske volje, tistih načel, za katere se navdušujejo naši svobodoljubni narodi. Vršili bomo svojo nalogo nepristransko in čuvali bomo pravice v tem svečanem trenutku. S takimi in podobnimi frazami so sto-

bili pred naše ljudstvo ti trije možje. Ne bomo se motili, če rečemo, da je duševni oče te bombastične proklamacije Lah knez Borghese, zastopnik one vlade, ki ima na vesti londonski pakt in tržaško barbarstvo. Dokler se bo nahajal kakšen Lah med ententariji bomo smatrali komisijo samo za nasprotno stranko in ničesar več. Nas niso ugonobili Nemci in Turki, pa nas tudi ne bo ententa.

Tabor „Svete vojske“ bo ob priliki I. slovenskega orlovskega tabora v Mariboru v ponedeljek, 1. avgusta 1920, v Narodnem domu. Pričetek ob 8. uri zjutraj. Govori: Dr. Matej Justin: Alkoholizem in ljudsko zdravje. Dr. Andrej Gosar: Socijalizem in alkoholizem. Dr. Franc Kovačič: Delo za treznost na Stajerskem. Pavao Jesih: Sveta vojska na Hrvaškem. Marija Stupeca: Boj zoper nenravnost. Antonija Stupeca: Boj zoper surovost. Vse, ki boste na taboru, prosimo in pozivljamo, da počakate in se udeležite tudi našega tabora! Posebno pa se vabimo Stajerce, ki imajo najbližje, da pridejo in pokažejo zanimanje za to našo stvar. Kajti baš na Stajerskem „Sveta vojska“ ni najmanj potrebna. — Popoldne ob 2. uri bo na istem mestu zborovanje „Dobrodelnosti“. Poročajo: Župnik Anton Mrkun: Potreba dobrodelnosti. Dekan Josip Cerjak: Dobrodelnost na Stajerskem. Nadzornik Fran Lavtižar: Zveza jugoslovanskih dobrodelnih društev. Udeležite se tudi tega zborovanja!

Vstopnice za gledališko predstavo, koncert in tribune se bodo prodajale te dni v upravi „Straže“, Koroška cesta 5, desno. Tam bodo dobili in vplačali vstopnice tudi vsi oni, ki so jih naročili naprej. Vsak kdor pride v Maribor, naj vstopnice takoj vzame, ker drugače se bodo prodale drugam. Cene raznim prostorom so končnoveljavno določene sledeče: gledališka predstava v petek 30. julija od 30 K do 3 K, slavnostni koncert v soboto 31. julija od 30 K do 5 K; tribune na telovadišču, sedeži: I. vrsta 50 K, II. vrsta 40 K, III. in IV. vrsta 30 K, V. do X. vrsta 20 K, stoješča 10 K. Pobriganje se za vstopnice pravočasno!

Kdor še nima izkaznice za orlovski tabor v Mariboru, naj se kljub temu pripele v Maribor. Izkaznico dobi v Mariboru pri odboru za orlovski tabor, Koroška cesta 11!

Ptujski „Stajerc“ se živi. Ugleden kmetžupan, kateri si je leta 1914 tudi moral skusiti graških zaporov, kamor ga je spravil zloglasni ptujski „Stajerc“, nam piše: Veliko se je svojčas govorilo in pisalo o rajnem ptujskem „Stajercu“ in o njegovi nenaravni in žalostni smrti. Dobro mi je še v spominu, da so eni trdili, češ, „Stajerc“ je v šnopsu utonil, a zopet drugi so rekli, da je v pijanosti telebnil v Dravo in ga je voda odnesla na Madžarsko itd., toda vse te trditve niso resnične, nasprotno, ptujski „Stajerc“ še živi, pač pa se je preselil iz Ptuj v Maribor, si tam oblekel drugo suknjo in se sedaj imenuje „Mariborski delavec“. Ko sem preteklo soboto prišel v Maribor, mi je nek fantič vsilil ta pri nas popolnoma neznani listič. Ko sem ga prebral, sem prišel do prepričanja, da še živi ptujski „Stajerc“, kajti „Mariborski delavec“ zdaleka prekaša „Stajerca“ glede ostudne pisave. Po duhovnikih, po Orlih in Orlicah, sploh po vsem, kar je katoliškega, udriha veliko grše, kakor svojčas ptujski „Stajerc“. Kdor torej hoče čitati ptujskega „Stajerca“, naj si le naroči „Mariborskega delavca“ in se bo lahko o resničnosti moje trditve prepričal na lastne oči!

Konstatiramo za sedaj. Sobotni „Mariborski delavec“ je zapisal izraze: „Orlovski sejem. In ti pajaci (mariborska SLS). Ti falotje (klerikalci). Prirejanje žukovskih plesov. Na račun tega dirindaja (orlovskega tabora).“ Tako piše glasilo mariborske JDS in nežno čutečega ženskega društva v Mariboru. Tem izrazom, ki spadajo v hlev in ne v list, se ne čudimo, ker vemo, da sta jim očeta ali vsaj pokrovitelja nadfinesni v izrazih: Voglar—Koderman.

Srajčnik „Delavec“ od ponedeljka očita med drugim Orlom, da so se postavljali med vojno v službo avstrijske vojske proti Srbom, ki so agitirali za to (kdo? nerodno stilizirano!), da se pripravljajo 16 letni mladeniči za „Jungschütze“. Orli kot Sokoli so se borili kot primorani avstrijski vojniki proti Srbom, te ga ne more tajiti niti kratkovidni „Delavec“! Za „Jungschütze“ na Spod. Stajerskem ni agitiral nobeden Orel in nobeden duhovnik. Jungschütze so vabili v avstrijsko žrelo sedanji JDS učitelji, tedaj avstrijski častniki, n. pr.: Zunkovič, Porekar in Ogorelec (gotovo tudi Sokoli, vsaj po duhu in prepričanju). Ti gospodje so romali od fare do fare in narekovali g. župnikom, da so morali s prižnice oznaniti: danes 1. t. takaj v naši šoli navduševal za „Jungschütze“ gosp. Porekar itd. Ti gospodje avstrijski misijonarji so tako goreči v izvrševanju svoje službe, da so grozili nekaterim župnikom z ovadbo na vojaško oblast, a ni župnik dovolj goreče oznanil pridige za nabiranje strelcev. Tako je bilo na Spod. Stajerskem, za katere pošilja tudi Delavec svoje race po Mariboru in okolici.

Narodna žrtev. Eden najidealnejših naših narodnih boriteljev v Trstu je bil gotovo dr. Gustav Gregorin. Od začetka udeležen pri vsaki slovenski stvari v Trstu je preživel cel narodni razvoj, neprestano za narod delal in žrtvoval. Živel je brez rodbine, brez premoženja, oddan samo narodu. Ko je izbruhnila vojna, je odšel v Svico, vstopil v Jugoslovanski odbor in bila je v prvi vrsti njegova zasluga, da smo prišli k naši državi. Na splošno namreč ni znano, da je bila ententa do zadnjega protivna naši državi in je hotela Slovence razdeliti med Lahe in Nemce in Madžarje. Medtem, ko smo se mi navduševali za majniško deklaracijo, so gospodje od entente

lili odločni, da kaj takega ne dopuste. Sele po Veliki noči leta 1918 se je pričelo mnenje ententnih državnikov obračati napram nam na bolje. Jugoslovanski odbor je v tem oziru naredil veliko delo in kar zadeva Slovence je v prvi vrsti delo dr. Gregorina. Avstrija ga je proglasila za izdajalca in mu zaplenila celo premoženje. Opomogla si seveda s tem ni ničesar, ker zlata in srebra ni dobila, saj dr. Gregorin ni zbiral premoženja. Po končani vojski je še sodeloval v Parizu pri mirovni pogodbi in sedaj se je vrnil v domovino — postaran in izmučen. V svoj ljubljani Trst ni smel, ker je še neodrešen, v Ljubljani so mu rekli, da nima pravice bivati, ker je tuj državljan, (dasiravno je storil za Jugoslavijo toliko kot malokdo drugi. Obenem pride sporočilo, da mu je v Trstu od laške drhali popolnoma uničeno stanovanje in vse, kar je bilo v njem, do zadnjega koščeka. Imel je veliko zbirko rokopisov in dokumentov, ter je velika kulturna škoda, da so se uničili. Starček je sedaj brez stanovanja in brez vsega.

Imenovanje na ljubljanskem gledališču. LDU. Beograd, 26. julija. Za upravnika ljubljanskega kraljevega gledališča je imenovan dr. Friderik Juvančič, za dramaturga pa Oton Zupančič.

Železniška konferenca v Mariboru preložena. LDU. Ljubljana, 25. julija. Železniška konferenca, ki je bila napovedana na 26. t. m. v Mariboru je preložena na prvo polovico avgusta.

Kongres krščanskih cerkev v Zenevi. LDU. Beograd, 25. julija. Dne 12. avgusta se bo otvoril v Zenevi velik kongres vseh krščanskih cerkev, katerega se bo — kakor računajo — udeležilo okoli 500 zastopnikov krščanskih cerkev. Kongres bo trajal 15 dni.

Prehod iz Madžarske v Vojvodino. LDU. Beograd, 26. julija. Po odredbi ministra za notranje stvari morajo potniki, ki potujejo iz Madžarske v Vojvodino, prehajati samo skozi take kraje, kjer se nahajajo naši politični komisarijati, n. pr. skozi Subotico, Bajó, Pečuh, Horges itd.

D'Annunzio na delu. LDU. Split, 26. julija. Včeraj so našli v morju velik zaboj d'Annunziovih hujskajočih proglasov. Zaboj so gotovo vrgli z italijanske bojne ladje „Puglia“, da ga morje priplavi g kraju.

Prijet italijanski zrakoplov. LDU. Split, 26. julija. Predvčeršnjim popoldne se je pri Tivadu vsled poškodbe na stroju spustil na tla italijanski aeroplan, ki je letel iz Brindisija v Valono. Naše oblasti so letalo zadržale, letalca poročnika Fača, pa prijele. Italijanska torpedovka je prišla v Ercegnovi, da zahvata izročitev avijatika, morala se je pa brez uspeha vrniti.

Nikitovi pristaši na pobegu. LDU. Beograd, 25. julija. „Politika“ je prejela iz Skadra nastopno poročilo: Velika tolovaška tolpa Nikitovih pristašev, ki je vznemirjala Crno goro je zbežala v Albanijo vsled energičnega zasledovanja naših oblasti, posebno pa še vsled tega, ker se jim je postavilo po robu organizirana omladina in prebivalstvo samo. Na čelu tolpe je znani zlikovec Sava Raspopovič, ki je plačan od italijanske vlade. V Draču so se ukreali na italijanski parnik „Epiro“, ki jih je prepeljal v Gaeto v Italijo, kjer se nahaja večje število Nikitovih najemnikov, ki jih namerava poslati v Crno goro, kadar bo čas pripraven za to.

Kuga v Pireju. LDU. Beograd, 24. julija. V Pireju se je pojavila kuga. Ker se bolezen čimdalje bolj širi, je minister za narodno zdravstvo izdal najobširnejše odredbe, da se nevarna bolezen ne prenese v našo državo.

Ustavna komisija zaključila svoje delo. LDU. Beograd, 26. julija. Komisija za izdelavo ustave in osnovnih zakonov v zvezi z ustavo je zaključila svoje delo glede načrtov ustave in zakonov in začela izdelovati zakonski načrt o upravnih razdelitvi Jugoslavije.

Ustanovitev odseka za umetniško prosveto. LDU. Beograd, 26. julija. V umetniškem oddelku za umetniško prosveto se je osnoval poseben odsek, ki ima nalogo, zbirati zgodovinsko gradivo. Predvsem bo zbiral ta odsek vse gradivo, ki se nanaša na ujedinjenje in osvobodjenje našega naroda.

Trgovska pogajanja med Jugoslavijo in Čehoslovako. LDU. Beograd, 25. julija. Kakor se je poročalo, je došla v Beograd čehoslovaška delegacija, ki ima nalogo, da uredi trgovske odnose med Čehoslovako in Jugoslavijo. Razgovori so se pričeli. Sedaj se vrši debata o glavnih vprašanjih. Po končanih formalnostih so razdelili delegate v sekoje, in sicer 1. za splošno trgovsko pogodbo, 2. za pošto in brzojav, 3. za promet in 4. za kontingentno pogodbo. Razen tega je ustanovljena tudi komisija za likvidacijsko kompenzacijske pogodbe s Čehoslovako od meseca marca l. l. Dosedaj je največ delovala sekcija za splošno trgovsko pogodbo. Razgovori se vrše na podlagi določen svobodne trgovine. Prepovedan bo samo uvoz in izvoz nekaterih predmetov, ki so za državo potrebni. Glede na to je bil stavljen predlog, da se sklene nova kompromisna pogodba, s katero naj bi se obe stranki obvezali, da bo ena pogajajočih se strank dopustila kontingent prepovedanega blaga. Kot šef čehoslovaške delegacije v teh pogajanjih fungira Matejček, čehoslovaški konzul v Beogradu. Z naše strani prisostvujejo pogajanjem delegatje raznih ministrstev.

Komisija za razdelitev podonavskega brodograja. LDU. Beograd, 25. julija. Na Dunaju je pričela zborovati mednarodna komisija za razdelitev podonavskega brodograja. Komisiji predseduje ameriški polkovnik Hines, ki je še nedavno fungiral v Beogradu. Naša delegata v tej komisiji, dr. Novaković in admiral Pri-

ča, sta že odpotovala na Dunaj, da se udeležita konferenc, katerim bosta med drugimi prisostvovala tudi angleški admiral Troubridge in madžarski delegat, ki se že nahaja na Dunaju.

Nove znamke dobimo. LDU. Beograd, 26. Julija. Zelo se je tiskanje novih poštinih znamk, ki bodo veljale za vso kraljevino. Znamke s kronsko veljavo ostanjejo v veljavi samo še do konca decembra t. l.

Poštne nakaznice podražene. Vsled večjih nabavnih stroškov se podraže poštne nakaznice s 1. avgustom t. l. od 10 na 20 vinarjev za kos.

Borza. LDU. Curih, 26. julija. Devize: Berlin 13,90, Newyork 379, London 22,06, Pariz 45, Milan 31,75, Bruselj 46,30, Praga 11,75, Beograd 31,50, Zagreb 7, Budimpešta 3,30, Varšava 3,30, Dunaj 3,40, avstrijske žigosane krone 3,50. — LDU. Beograd, 26. julija. Valute: 20-dinarski zlati 24,10—24,20, angleški funti 68—70, francoski franki 145—150, dolarji 16,60—17,90, italijanske lire 110—115, levi 40,50—42, levi 51X51,25, nemške marke 46—47,25, čehoslovaške krone 38—40, avstrijske krone 11—12; devize: 125—128, London 65—67, Berlin 45,50—46, Zeneva 276—280, Dunaj 10,10—10,25, Rim in Milan 92—97.

Mariborske vesti.

Otvoritev gostilne. V Lajtersbergu pri Mariboru v vili „Alwies“ je otvoril gostilno Franjo Rudl, narodno zaveden Slovenec. Priporočamo!

Učenec Franc Karnekar iz Studencev, ki je bil ob priliki regentovega obiska v Mariboru od avtomobila povožen ter je dobil pred kratkim od uprave kraljevskega dvora 4000 K, je včeraj zdrav zapustil mariborsko bolnišnico.

Z razsvetljavo potom električnega toka iz Fale po Mariboru se bo začelo meseca septembra. Tarife za električni tok in pojasnila glede priklopitve na tok bo objavilo v mesecu avgustu mestno električno podjetje v Mariboru.

Pridite gotovo k sprejemu jugoslovanskega katoliškega dijaštva danes zvečer ob 7. uri na glavnem kolodvoru!

Požarna bramba na Pobrežju pri Mariboru priredi v nedeljo, dne 15. avgusta 1920 (Velika Gospojnica) veliko dobrodelno veselico z raznimi ljudskimi zabavami. Veselični prostor se pa tokrat ne nahaja v kaki gostilni, ampak v senčnatem poberžanskem gozdu poleg Ceste na Brezje, in sicer nekako v sredini Pobrežja. Čisti dobiček gre za končno poravnavo izdažkov za novi železni plezalni stolp, ki je že docela zgrajen in napravi orjaški utis. Plezalni stolp se nahaja poleg shrambe gasilnega orodja na Zerkovski cesti. Mariborska in okoliška društva se uljudno naprošajo, da blagovolijo vpoštevati ta datum. — Načelstvo.

Zobozdravnik dr. Franc Kartin v Mariboru v Slovenski ulici 9 (v hiši g. Wögerer) ne bo ordiniral od 19. julija do 3. avgusta. 601

Dopisi.

Studenci pri Mariboru. Tukaj imamo precej premožnega kmeta z imenom Veroglavetz. Ta možkar je tako predrzen, da odtegne svojemu hlapcu od mesečne plače gotovi znesek za tisto hrano, katero hlapec po nedeljah zaužije. Tukaj se jasno kaže nemška ljubezen do ubogih ljudi. Pa tudi drugih enakih nemčurjev imamo tukaj v obilnem številu, ki plačujejo svoje delavce (dninarje) po 2 do 3 K na dan brez hrane. Tem bi priporočali za lep in dober vzgled družino g. Mulec, pekarna v Studencih, kjer dobe dninarji izvrstno hrano, k vsaki južni en hleb kruha in četrt liter dobrega vina, ter 8 K dnevno. Vrh tega je dobil vsaki težak (dninar) en kos zemlje in toliko krompirja, kolikor ga je potreboval za same popolnoma zastoj!

Središče. Koncert Glasbene Matice. V četrtek, dne 22. julija, zvečer nam je Glasbena Matica iz Maribora pod vodstvom svojega pevovodje in priznanega skladatelja g. Oskarja Deva priredila krasen užitek. Nastopil je namreč oktet pevcev tega društva, ter prozvajal v šolskem poslopju jugoslovanske narodne in umetne pesmi. Udeležba od strani boljšega občinstva je bila častna, petje pa tako, kakor še ga v Središču ni bilo slišati. Občinstvo je bilo naravnost očarano in je po vsaki točki z viharim odobravanjem dalo duška svojim čistvom. Slovenec ljubi lepo petje. Za vsak slučaj ima primerno pesem, o vsaki priliki se razlegajo domači glasovi — narodna pesem mu je nad vse. Ni se torej čuditi, da je kar zavzel, ako mu pokažejo izvežbani pevci njegovo last, t. j. narodno pesem, opiljeno v lepo obliko, v umetniško dovršenem predavanju. Iz tega vzroka je bila hvalevredna misel, da stopi Glasbena Matica iz mestnih zidov, iz glavnega torišča svojega delovanja — med prosto ljudstvo in da se ozira ob svojih nastopih pred vsem na narodno pesem. S svojimi nastopi bode budila Glasbena Matica v ljudstvu zanimanje za našo glasbeno umetnost in tako mnogo storila v doseg višjih umetniških ciljev, za katerimi stremiti je dolžnost vsakega rodoljuba, ki ve, kako mogočno vpliva na človeško srce lepa pesem. — Mariborski Glasbeni Matice, zlasti pa njenemu vodji g. Oskarju Devu, iskrena zahvala za izreden/užitek!

Dobrna. Krasna je bila prireditev dobrodelnega koncerta v topliški dvorani dne 23. julija v prid šolske mladine. Nočemo na drobno opisati vseh točk, samo to povemo, da je čistega dobička okoli 2500 K. Zahvala gre za to v prvi vrsti načelniku komiteja g.

Slošiču iz Beograda in vsem pevskim močem in gošpej deklataorki Slošič ter operni pevki gđc. Levo- vi. Briljiral pa je naravnost naš vrli g. nadučitelj Belan Smid s svojim mešanim zborom. Kaj takega se pač ne čuje zalahko! Le popevajte naše melodijozne pesmi. S tem boste našim jugoslovanskim sobratom največje veselje naredili.

Dijaški vestnik.

Bogoslovci naj prinesejo s seboj talarje. Dobro je, če si prinesete jedilno posodo in orodje, da ne bo treba čakati. Kuhinji nimata dovolj posode.

Srednješolci, ki bi bili pripravljeni zjutraj pred zborovanjem ministrirati mnogoštevilni č. duhovščini pri sv. mašah, naj se za to posebej javijo v pisarni Jugosl. kat. dij. lige.

Srečolov priredi Jugosl. kat. liga na svojem komerzu v četrtek (29. julija). Tem potom prosijo najljudneje darov za dobitke, ki jih naj enj. darovatelj izročijo v pisarni lige (Koroševa ulica 12) ali pa v taborski pisarni (Koroška cesta 1).

I. slovanski orlovski tabor v Mariboru.

Kralj Matjaž v Mariboru.

Ob priliki velikega mariborskega manifestacijskega spreveda je glasom že objavljenega sporeda izvršena tudi alegorična skupina, katere snov je zajeta iz narodnih naših pravljicnih pripovedi o kralju Matjažu, ki s svojo vojsko počiva v votlini pod goro, dokler ne pride njegov čas. Takrat pa se bo probudil on in vsa njegova vojska, premagal bo s svojimi vojščaki vse protivnike ter prinesel srečo, mir in blagostanje v težko preizkušene dežele.

To lepo misel zdravega optimizma in trdnega, neomajnega zaupanja v zmago pravice nad krivico in nepoštenjem si je s finim umetniškim čutom in okusom osvojil pripravljalni odbor, da že na čelu cellega spreveda, rekel bi, simbolično v eni sami sliki pokaže visoke cilje, vzvišena načela in večnolepe ideale, za katerimi zbrana množica stremi in jih po svojih najboljših močeh skuša uveljaviti.

Sliko moramo organično deliti v dva dela. Prvi del nas povede nazaj v tiste lepe čase naše zorne mladosti, ko nam je babica ob preji sede razodevala neskončno mikavni pravljicni svet. Na slikami in pristnimi starimi slovenskimi ornamentami okrašeni skriniji sedi starka, pred njo pa stoji kolovrat s kodeljo. Pa ne prede. Kajti ob zgovorni ženici se je zbral krožek basniželjnih mladih poslušalcev in prisluškujejo z napeto pozornostjo njenemu pripovedovanju. Pa ni zbrana samo mladina — celo vaškega kovača je topot zmotilo, da je molče prisedel. Udal se je resnemu premišljevanju, kak globokejši življenski pomen bi pač utegnili imeti starkino današnje pripovedovanje. Kajti danes ni na vrsti kaka navadna povest o strahovih ali čim podobnim, pripoveduje jim marveč o junaku naših narodnih pripovedk, o kralju Matjažu.

Drugi del nam nazorno predočuje pripovedovanje naše starke. Osrče zemlje z duplino kralja Matjaža in njegove vojske se je odprlo, ostale so le še v solncu se lesketajoče skale; z biseri posuta koprena pokriva ta bajni, pravljicni svet, ki ga takorekoč le v duhu in skozi meglo gledamo. Od prve skupine je ta del ločen s smrečjem, oziroma gozdičem: saj spi kralj Matjaževa vojska pod goro s smrečjem poraščeno.

Ob kameniti beli mizi spi zavrt v hermelinov plašč kralj Matjaž. Njegova dolga siva brada mu je zrastle že do tal. Okoli svojega kralja pa so se lepo zbrali njegovi hrabri vitezi — Orli z meči, katerih zlato nam je porok, da se bo ta armada, ko nastopi svoj bojni pohod, borila le za pravico in resnico. In njen prapor bo čist in blesteč, kot je čisto in lepo to blesteče zlato. Ze sedmič se je ovila Matjaževa brada okrog miznega stebrišča — znak, da je napočil čas, da njegova hrabra in navdušena orlovska četa, ki že zbujena čaka le še ukaza svojega voditelja, po hiti ven med zdvojeni svet in ga privede zopet na pravo pot.

Starka preneha s svojim pripovedovanjem vsopodbujajoč svoje poslušalce, da se pridružijo Matjaževi vojski v njenem boju vere z nevero, ker

ta kralj Matjaž to je junak,
med nami ni nobeden tak!

Sprejemi gostov. Dijaki se pripeljejo s posebnim vlakom danes v sredo 28. julija ob 19. uri v Maribor. Iz Zagreba odhajajo ob 13. uri, iz Ljubljane pa ob 14. uri 15. min. Prebivalstvo ob progi prosimo, da jim priredi prijazne sprejeme. Čehoslovaki se pripeljejo v petek ob 17. uri, Hrvati pa ob 16. uri. Slovesni sprejemi se pripravljajo na vseh postajah do Maribora.

Posebni vlak za Prekmurce in Ptujski okraj vozi v petek 30. julija. Odhaja ob 9. uri z Dol. Lendave. Vrača se v nedeljo dne 1. avgusta ob 22. uri s kolodvora na Teznu.

Taborske izkaznice morajo biti vse izpolnjene s polnim imenom posestnika in pisane s črnilom. Opozarjamo vse, da kupijo vozne listke, katere mora oddajna postaja žigosati s posebnim žigom, ki daje pravico potem za vožnjo nazaj.

Pristaši! Širite naše liste!

LISTEK.

Brat Nardžić:

Spomini orlovske mladosti.

Moji orlovski spomini so skozinskoz prepleteni s spomini na dijaško življenje. Zato ne morem pisati spominov na orlovsko mladost, da ne bi neprestano omenjal tudi okoliščin iz študentskih časov. Ko se sem dobro zavedel, da živim, sem bil dijak. Ko sem se pod raznimi vplivi začel vnemati za ideale, so bili to ideali čisto študentske narave. Njih posebna lastnost je po mojih mislih neka univerzalnost. Ko se v dijaku porodi zavedna, hotena idealnost, pravzaprav ne ve, kaj hoče. Ve edino to, da hoče mnogo, nekako vse tisto, kar spada pod zaglavje plemenitega in lepega. Iz tega popolnoma splošnega „navdušenja“ se je v meni in mojih tovariših razvila neka posebna ljubezen do orlovstva.

I.

Ob ustanovitvi orlovstva sem bil še „otrok.“ To besedo moram dejati med ušesca, ker ima tukaj poseben pomen. „Otroci“ med nami dijaki niso nosili tega imena zavoljo mladosti ali majhne postave, ampak zato, ker še niso imeli smisla za organizacijo po tem ali onem „svetovnem nazoru.“

V prvi in drugi šoli so bili navadno še sami „otroci“, le tuintam se je našla kakšna bolj prosvitljena glava, ki je že v prvih dveh razredih organizirala.

V tretji se je po večem začela in dovršila ročitev duhov. Pred koncem leta je bila tretja preklana na dva tabora „po načelih.“ Ta ali oni, zlasti odličnjaki, so se upirali agitatorjem različnih načel in niso hoteli pripadati nikamor. Taki so ostali „otroci“ še dalje, ne redko gori do pete ali šeste šole.

Jaz sem prišel v tretjo šolo stanovat „Pred školjo“ k strogi gospodinjji Meti. Imel sem sedem tovarišev, ki so po večini že bili odrasli „otroškim“ letom. Bili so vsi na katoliško plat. Med njimi so bili celo goreči agitatorji za svoja načela in so „lovili“ dijake v svoje mreže. Zame se je začel zelo živo zanimati neki Jakob Grča, ki je bil tedaj v našem razredu repetent. Tudi je bil precej starejši od mene, torej je bilo naravno, da ni bil več „otrok.“

Neke nedelje popoldne me je Grča povabil h krščaškim nauku k jezuitom, češ, da je tam nauk ravno za dijake. Povedal mi je tudi, da me Meta ne bo silila v Senklavž, če bom hodil k jezuitom. Prav rad sem mu sledil. Že sama misel na stanovski nauk za dijake se mi je zdela vabljiva. Saj se mi zdi, da je študent v drugi ali tretji šoli stanovsko najbolje zaveden.

Še bolj me je mikala zavest, da ne bom več pod nadzorstvom Metinem, kakor pri naukih v Senklavžu. Saj sem pravzaprav rad hodil v Senklavž, ker mi je govornik zelo ugajal, le pritisk od strani Mete me je žulil — kakor jarem! Od dneva, ko sem bil povabljen k jezuitom, nisem bil več v Senklavžu.

Pri jezuitih je imel pr. Žužek kratke nagovore in tianje. Bilo je jako domače in vabljivo. Prihajalo nas je takrat morda kakih 30. Nič nisem vedel, kakšne namene ima pater z nami. Da nas hoče ohraniti na pravi poti, zlasti da se ne odtujimo cerkvi? Takrat še nisem vedel, da bi nekateri dijaki za nobeno ceno ne hoteli zahajati k jezuitom. Mislim sem, da jih pač zato ni, ker niso povabljeni.

Ravno tako neznano mi je bilo, da namerava pater s tem svojim materialom ustanoviti dijaško kongregacijo. Toda bil sem v „klerikalnih“ mrežah, ne da bi le slutil, kolikega pomena je bilo to zame.

II.

V šoli smo dobili tisto leto za naravoslovje g. prof. Remca, sedanjega poverjenika slovenske vlade. Nekoč nam je v svojem predavanju razvil veličastno sliko iz narave — mislim, da so bile reminiscence od neke ture v Savinjskih Alpah — in je od vidne lepote in veličastnosti v stvarjenju sklepal na Stvarnika. Razumel sem komaj napol, vendar me je njegova razlaga živo prevzela.

Kmalu po tisti uri sem zvedel od sošolca, da je Remec klerikalec in da ni vredno poslušati njegovih čenč. Tudi na to so me opozorili, da Remec pri šolskih mašah pri nunah ostantativno drži molitvenik v rokah, da se prikupi katehetu.

To je bil vse nek nov svet zame. Res sem potem hitro opazil, da drugi profesorji nimajo molitvenikov. Tudi so se med mašo precej drugače obnašali, nego je učil katehet v šoli. Vse to mi je dalo misliti in polagoma sem spoznal, da je med katehetom in profesorji, med njegovo uro in drugimi urami postavljen skrivnosten zid...

Spominjal sem se opomina, ki sem ga dobil doma ob vsakokratnem slovesu. Priden bodi in rad moli — in vzljubil sem še bolj kateheta, ob enem ž njim pa tudi prof. Remca.

Takrat smo imeli sošolca Metoda P. Student je bil eden najslabših, toda imel je izboren jezik. Bil je pa hud agitator za „klerikalizem.“ Vendar nas ni vabil v kakšno cerkev, pač pa nam je prinašal v šolo „Slovenca.“

Med pavzami smo ga brali in tu sem imel priložnost slišati prve politične debate, ki so poglabljale v razredu razdor. Bili smo v dva tabora: klerikalci in radikalci.

Nekoč je razrednik zasačil Metoda s „Slovencem“ in mu ga je izbil iz žepa. Bil je hud, da se je kar penil. Nahrulil je P. ja: Ni čudno, da ste tak tiček, ko vas pitajo doma s tako hrano.

(Dalje prihodnjik.)

Mala naznanila.

Razna:

URE
vsake vrste
sesprejmejo
v popravilo.
Zaloga ur
zlatnine in srebrnine. Cene
zmerne. Postrežba točna.
JAN IGNACIJ, MARIBOR
GRAJSKI TRG v gradu (Burg).

Rabim večje skladišče
(magacine) tudi
pritlična klet, najraje v bližini
glavnega koledvora. Fran Ogrizek
trgovca v Mariboru, Vetrinjska
ulica 17. 613

Perilo za snazhenje sprejema
Marija Ritonja v
Aleksandrovi cesti 6, na vrtu,
Maribor.

Proda se

Proda se 8 orolov zemlje
obstoječe iz 3
oralov travnika tor 5 oralov njiv,
od teh polovica obsejana z deteljo
in obilinski hiši, 5 minut od cer-
kve ter državne ceste. Proda se
na željo v celem ali posamezno.
Natančneje se poizve pri Šiligoj
(Zelzer), Sv. Ilj v Slov. gor. 607

Prasci 10 tednov stari se
prodajo Koroška c.
85, Maribor. 610

Stara in nova

konjska uprega po ceni na pro-
daj Benjak Ivan, Maribor, Cvetlična
ulica 33. 608

Pridnega šoferja
išče okrajno glavarstvo Maribor.
617

Salonski PETROLEJ

svetel, izma na prodaj.
Družba za promet petroleja z o. z.
I. MAHORKO, Maribor. 614

Proda se hiša na naj-
prostranem v Mariboru. Hiša stoji
na voglu in ima najlepšo trgovsko
prihodnost. Pojasnila v trgovini
čevljev na Glavnem trgu, pod
„Veliko kavarano“. 619

Išče se prihen blasec za
gospodarstvo.
Vstop takoj. Pojasnila daje:
Anončna pisarna „Jadran“, Ma-
ribor, Gosposka ul. 44. 605

Semo- ženska oseba
stojna popolnoma vajena v gospodarstvu,
vino-, sadje- in živinoreji s so-
delovanjem. Pojasnila daje Anonč-
na pisarna „Jadran“ v Mariboru,
Gosposka ul. 44. 606

MILO, KAVA, SLADKOR

v kockah 533
po znižani ceni pri
Ignac Tischler, Maribor
Aleksandrova cesta 19

NAJUGODNEJŠA PRILIKA

za nakup **PRILIKA** raznovrstnega
manufakturnega blaga po zelo znižanih cenah nudi se vsa-
kemu, kateri
se hoče prepričati, pri turdki

RUDOLF NIEFERGAL
MARIBOR 607

poleg cerkve sv. Alojzija, Koroška cesta št. 1.

PRVA JUGOSLOV. TOVARNA ZA USNJE IN ČEVLJE NA BREGU

PRI PTUJU

je pričela z izdelovanjem torbie in
in drugega galanterijskega blaga
iz najfinejšega usnja.

V zalogi ima tudi prvovrstne ga-
maše lastnega izdelka.

Naročila se izvršijo po najnižji ceni.

580

!! KDOR !!

želi **MANUFAKTURNO BLAGO** in sicer
kupiti tkanine (stoffe) za moške in ženske obleke in kostume, bombazasto in laneno blago za obleke,
predpasnike in vse vrste perila, naj se z popolnim zaupanjem obrne na manufakturno trgovino

Feliks Skrabi, Maribor

Gosposka ulica 11.
Cene umevane brez nakupnega siljenja.

Otvoritev gostilne!

Naznanjam cenjenemu občinstvu, da sem otvoril
gostilno v vili „Alwies“
v Lajteršpergu pri Mariboru.

Točil bom prvovrstna stara in nova štajerska vina v
sodih in buteljkah ter skrbel za izborna topla in mrzla jedila.

Za obilen obisk se priporoča

Franjo Rudl, gostilničar.

POHIŠTVO

LASTNIH ZDELKOV

iz trdega in mehkega lesa se zavoljo po-
manjkanja prostora po znižanih cenah pro-
daja pri

Peter Hochnegger in dr.
MARIBOR, Koroška cesta 46-53.
Predaja tudi proti mesečnemu odplačilu. 325

Prva resnično domača jugoslov. zaloga
Lastne delavnice čevljev. Le prvovrstno blago.
Zajamčeno ročno delo.

Na najnižje reducirane cene.

Zdraženi čevljarski mojstri v Mariboru in okolici
reg. z. s. o. z.

MARIBOR, Glavni trg
pod „Veliko kavarano“:

Raznašalce
za naše liste sprejme proti
dobremu plačilu Cirilova
tiskarna.

NOVA TRGOVINA ZELEZNINE

Pinter & Lenard

ALEKSANDROVA CESTA 32-34.

V zalogi se nahaja vse potrebno ko-
vanje za pohištvo, železo, obroče,
cinkasta in črna pločevina. Velika iz-
bira orodja in mizarske potrebščine.

Za točno postrežbo in solidno ceno
jamčiva ter se vljudno priporočava

PINTER & LENARD.

PO CENI manufakturno blago je
dospelo iz inozemstva
in se dobi pri

J. N. ŠOSTARIČ
MARIBOR, Gosposka ul. 5.

Sukno za moške obleke, —	Izgotovljene moške hlače
meter K 220 —, 230 —,	iz hlačevine, K 140 —,
300 — itd.	160 —, 180 — itd.
Hlačevina za moške	Izgotovljene hlače za
obleke, met. K 70 —, 80 —,	dečke, K 60 —, 70 — in
100 — itd.	80 —.
Izgotovljene moške ob-	Plavina, močna, meter
leke, suknene K 1500 —,	kron 40 —, 48 — itd. na
1800 —, 2000 — itd.	dveh straneh tisk, meter
Izgotovljene obleke iz	K 48 —.
hlačevine, K 600 —,	Pri stari zalogi se se ce-
700 —, 800 — itd.	ne primerno znižale.

Velika izbira perila in pletenin lastnih izdelkov.

Peko kruha za garnizijo

v Mariboru. Vojaška oblast namerava od-
dati peko kruha civilnim pekarnam. Dnevna
potreba približno 3000 hlebov kruha. Moko do-
stavi vojaška oblast. Licitacija za peko kruha se
vrši dne 11. avgusta 1920 ob 11. uri dopoldne
pri pukovski okružni komandi Maribor.

615 Puk. okr. kda. Maribor.

Pšenico, koruzo in otrobe

zdravo blago promptno po brez-

konkurenčnih dnevnih cenah. 616

Kocian i drug K. D. Zagreb.

LINOTIPISTA

izurjenega tiske Katoliška tiskarna
v Chicagu. Tedenska plača 40 dol.
Kdor se zanima za to službo, dob-
i vsa pojasnila pri g. L. Zakrajšek, ki
se sedaj mudi v Ljubljani, Hilsnerjeva ul. 11.

POZOR! POZOR!

K. Worsche, Maribor
Gosposka ulica 10.

Veletrgovina z manufakturnim blagom.

Priporoča svojo bogato zalogo po
iako znižanih cenah

Znižane cene!

Čevlje dokolenice perilo

obleke, potne košare, tržne torbice,
razno galanterijsko blago dobite

najceneje pri **Jakobu Lah**

Maribor, Glavni trg 2. 591